

cetilkovou síť našitou na oce-
lové hrdlo z pásoviny. Je plná
škeblí. Kamarád mu ji vezme
a vysype do lodi. A Kosta sjede
zase zpátky na dno.

Postupem doby Kosta víc si-
lou než vztlakem pendluje
mezi hladinou a dnem. Jak to
nejrychleji jen jde. Veškeré teo-
rie o rozpouštění dusíku
v krvi potápěčů, bezpečném
výstupu, dekompresních ta-
bulkách a smrtelných emboli-
ích hází za hlavu.

„Já vím, že si o tom turisté
povídají. Ale já musím nalovit,
abych vydělal pro rodinu. Já na
tohle nemám kdy,“ mává rukou
Kosta nad celou americkou po-
tápěčskou školou. Na loďce sedí
proto, že mu na dně došel
vzduch. Zjistil to tak, že najed-
nou neměl co vdechnout. Tak
vyplaval co nejrychleji nahoru.
Na krytu motoru ze starého ita-
lského nákladáku a převodovce
z mercedesu si vykouří dvě ciga-
rety a půjde znovu. Má totiž ješ-
tě jednu láhev se vzduchem.

Objevená oáza

Primorsko, Černomorec, So-
zopol nebo Nessebar. Jména
černomořských měst a rybář-
ských osad, která v poslední se-
zóně letí na žebříčku popularity
strmě vzhůru. Jsou skvělé jed-
nak tím, že se tady Čech snadno
domluví, a pak hlavně proto, že
tady na to jednoduše má. Tam,
kde je pivo v restauraci s výhle-
dem na moře za patnáct korun
a miska míchaného zeleninové-
ho salátu také tak, tam ani po-
tápěčská výprava nevyjde na
chorvatsky přemrštěné sumy.

Na černomořském pobřeží je
jen pár skutečně profesionál-

FOTO: ZDENĚK JANKOVSKÝ

ních potápěčských základen.
Stejně bídne jsou na tom Bul-
haři i s informacemi o podmoř-
ských lokalitách vhodných
k potápění. Tady je to tak, jak to
kdo zná. Jenomže také tu není
přísná policie, úředníci s neko-
nečnými povoleními a drahými
licencemi a pak také tu chybí
letitý turistický boom, který by
zvedal ceny a komercializova-
val vztahy. Až tohle jednou do
Bulharska přijde, už nebude
Gošo se svými klienty pojídat
vařené raky u stolu za domem.

Cash and carry na amfóry

O co horší je v Bulharsku
si sehnání vybava na vypůjčení,

o to více je možné se pod hla-
dinou bavit. Zodpovědný potá-
pěč by tenhle ponor dozajista
zrušil, vůbec by nevešel do vln.
Jenomže nikde jinde v Evropě
a potápěčském nejbližším oko-
lí není tolik volnosti a svobody
pod hladinou jako tady v Bul-
harsku. Zatímco třeba chor-
vatský divemaster stojí osobně
u schůdků na zádi lodi, aby
žádný z vracejících se potápe-
čů nemohl na palubu přinést
ani třeba jen střepinu z ulity
odumřelého mořského ježka,
natož hvězdici. V Egyptě drtí
většina podmorských průvod-
ců pluje v čele skupiny zády ke
směru, a jakmile se někdo je-
nom trochu přiblíží ke korálu,

vztekle tluče tupou hranou
nože do ocelové láhve... V Bul-
harsku se Gošo mezi sousty
jednou zmínil, že tu někde na-
blízku jsou na dně řecké amfó-
ry, a druhý den se jelo.

„Říkal Kosta, že je třeba na-
jít zbytky antického kamen-
lomu a místo, kde se kámen
nakládal na loď,“ tvrdil Gošo
cestou prastarým wartburgem
na pláž za městem. Teď poma-
lu vstupuje do vody, která má
pod hladinou viditelnost sla-
bých pět metrů, a zamyšleně
pozoruje skalnaté břehy. Na-
konec se rozhoduje, spustí se
do čtyř metrů a nasadí směr.
Nekonečně dlouho se dno zdá
nudně písčité s palčivě stude-
nou vrstvou překvapivě ledové
vody. Jen trochu trávy. Občas
nekryté ucho nebo vrchní stran-
u dlaně pohladí slizká medú-
za. Některé jsou i žhavé.

Najednou se na dně začínají
objevovat opracované kamen-
né kvádry. Někde nad potápěči
se nakládaly antické lodi. Tady
je třeba hledat! Najednou se
průvodce zjevuje jako duch
a naznačuje: plujte se mnou!
Ukazuje na jeden výraznější trs
řapíkaté trávy. Na lomu se zdá,
že se malinko červená. Hlína!
Stará vypálená hlína. Opatrně,
přeopatrně tahá potápěč střep
ven z nánosů. Jde to snadno.
Kus vypálené amfóry staré dva,
dva a půl tisíce let. Správně by
se o archeologickém nálezu
mělo nejprve uvědomit sozo-
polské muzeum. Možná i uni-
verzita v Burgasu. Jenomže ta-
kových míst je tu tolik, a jak
říká Gošo: Už o tom docela ur-
čitě vědí...

ZDENĚK JANKOVSKÝ

INZERCE

ALEXANDRIA
největší touroperátor na
BULHARSKO

odlet 17. 8. **8990** letenky pouze za 6990
penziony 8 dní

PRAHA 2, Španělská 2 (Muzeum), tel.: 222 251 600
BRNO, Pekařská 18, tel.: 543 330 255, 543 215 203
www.alexandria.cz e-mail: info@alexandria.cz

AKTUALNĚ

IN-00288

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Podle zkušených potápěčů je
nejvhodnější termín pro ponor
v bulharských letoviscích mimo
hlavní turistickou sezónu. V Čer-
ném moři lze brázdit dno již od
brzkého dubna až do poloviny li-
stopadu. Navíc i venkovní teploty
jsou relativně optimální. Nižší
teplota vody na jaře a na pod-
zim má zase vliv na ideální vidi-
telnost pod vodou. Pod vodou
se lze setkat s kraby, platýzi,
rejnoky, mořskými kočkami, ko-
níky, jehlicemi, ale také s čer-
nomořskými žraloky.

Cena za ponor je zhruba do 20
eur. Základní kurs většinou
trvá dvě hodiny.

Více na stránkách:

- www.volny.cz/gestom/potapeni.html
- bulharsko.proweb.cz/aktu56.htm
- www.sportpotapeni.cz/
- www.poseidonet.cz/potapeni/index.htm
- www.stranypotapeckse.cz/index2.htm?soubor=lokality/lokality.asp&Stat=Bulharsko